

ENERGIE ZORG & WELZIJN
SMART CITIES WATER
SMART INDUSTRY
CIRCULAIRE ECONOMIE

Commissieplan 2018

Normsubcommissie 390 020 03 'Organische parameters'

COMMISSIEPLAN 2018

NORMSUBCOMMISSIE
390 020 03 'Organische parameters'

DATUM
13-04-2018

NEN Milieu & Maatschappij

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

015 2 690 303
mm@nen.nl
www.nen.nl

Nederlands Normalisatie Netwerk

1 Algemene gegevens

1.1 Commissie

390 020 03 'Organische parameters'

1.2 Werkgebied

Het werkgebied van deze commissie betreft de normalisatie van analysemethoden voor de bepaling van organische parameters in water, bodem, waterbodem, slib, en bouw-, rest en afvalstoffen.

1.3 Belang

1.3.1 Doelstelling

In Europese en internationale normalisatie is de doelstelling van de normsubcommissie het verzorgen van inbreng van methoden voor de analyse van organische parameters in bovengenoemd werkgebied. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het opstellen van nationale normen, waar internationale normen ontoereikend zijn of niet bestaan, maar waar in de markt vraag naar is.

1.3.2 Motivatie

Eenduidige meetmethoden en het toepassen van eenzelfde (of vergelijkbare) methoden door alle betrokken partijen bevordert de kwaliteit en betrouwbaarheid van de analyseresultaten. Relevantie voor zowel overheid (beleid, handhaving) als bedrijfsleven.

1.3.3 Regelgeving

Een deel van de analysemethoden heeft een relatie met wetgeving en aan wetgeving gerelateerde (certificatie)schema's, bijvoorbeeld (dit overzicht is niet uitputtend):

Op nationaal niveau: Wet Milieubeheer (Wm), Waterwet, Waterleidingwet, Waterleidingbesluit, Uitvoeringsbesluit Rijkswateren (UVR), Besluit Bodemkwaliteit, Waterwet (Ww), AP04, AS3000, Omgevingswet, Activiteitenbesluit.

Op Europees niveau: Drinkwaterrichtlijn, Stortrichtlijn, Kaderrichtlijn Water (KRW), Kaderrichtlijn Marien, Grondwaterrichtlijn (GWR), Europese Afvalstoffenlijst (Eural), REACH.

De normen kunnen voor certificatie- en accreditatiedoeleinden worden gebruikt.

2 Commissiestructuur en relaties

2.1 Nationale structuur

Commissie	Naam
390	Beleidscommissie Milieu
390 020	Normcommissie Milieukwaliteit
390 020 01	Veldwerk - Monsterneming
390 020 02	Uitloogkarakteristieken
390 020 03	Organische parameters
390 020 04	Anorganische parameters
390 020 05	Ecologie
390 020 06	Microbiologische parameters
390 020 07	Statistische toepassingen
390 020 09	Nationale schaduwwerkgroep CEN/TC 351 'Construction Products - Assessment of release of dangerous substances'
390 020 11	Expertgroep 'Soil and site assessment'
390 020 12	Zuurkasten en de overige laboratoriuminrichtingen
390 020 13	Hydrometrie
390 020 14	Visveiligheid van pompen en turbines

2.2 Internationale relaties

Commissie	Naam	Binding
CEN/TC 230	Water analysis	P
CEN/TC 292	Characterization of waste	P
CEN/TC 308	Characterization and management of sludge	P
CEN/TC 345	Characterization of soils	P
CEN/TC 444	Test methods for environmental characterization of solid matrices	P
ISO/TC 147/SC 2	Water quality - Physical, chemical and biochemical methods	P
ISO/TC 190/SC 3	Soil quality - Chemical and physical characterization	P
ISO/TC 275	Sludge recovery, recycling, treatment and disposal	O

Toelichting.

Voor CEN commissies geldt dat de normcommissie advies en stemrecht heeft op de genoemde Europese ontwikkelingen.

Voor ISO commissies geldt dat er onderscheid wordt gemaakt tussen P-leden (participants) en O-leden (observers).

P-leden doen actief mee aan de ontwikkeling van normen en hebben stemplicht.

O-leden hebben toegang tot de documentenstroom en kunnen reageren, maar zij hebben geen stemplicht.

3 Commissiesamenstelling en stakeholdercategorieën

Ledenbestand per 29 maart 2018

Naam persoon	Werkgever	Belang-hebbende	Rol	Stakeholder categorie
Joop Harmsen	Wageningen Environmental Research (Alterra)	Wageningen Environmental Research (Alterra)	Voorzitter bodem	7, 4a
Mohamed Adahchour	Eurofins Omegam	Eurofins Omegam	Young Professional	5b
Bernard Bajema	Vitens	Drinkwaterbranche (LMO)	lid	5b
Cees Bijsterbosch	Het Waterlaboratorium	Drinkwaterbranche (LMO)	lid	5b
André Dreese	Aquon	ILOW	lid	5b
Wil Klarenaar	SGS Intron	SGS Intron	lid	5b
Hans de Kok	Aqualysis	ILOW	lid	5b
Margo van der Kooi	KWR	Drinkwaterbranche (LMO)	lid	5b
Martijn Pijnappels	Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat	lid	1a, 2a, 5a
Marc Smits	Eurofins Analytico	Eurofins Analytico	lid	5b
Theo den Ouden	SYNLAB	SYNLAB	lid	5b
Marina Maroulakis	NEN	-	secretaris	-
Jeroen Pieterse	NEN	-	projectassistent	-
Vacature	-	-	Voorzitter water	-

Ontbrekende belangrijke stakeholdercategorieën

Stakeholdercategorie	Reden van niet-deelname
Afvalverwerking	-
Slib	-

Verklaring van de stakeholdercategorieën

	Stakeholders	Omschrijving
1a	Directe gebruikers	Eindgebruiker van dienst, proces of product.
1b	Brancheorganisaties directe gebruikers	Als groep, in de vorm van belangenorganisaties.
2a	Voorwaarde scheppende organisaties/opdrachtgevers	Organisaties die de voorwaarden bepalen waaraan het product of dienst moet voldoen. Bijv. opdrachtgevers. Wetmatige voorwaarden worden door wetgevende instanties bepaald (zie onder 9).
2b	Brancheorganisaties van voorwaarde scheppende partijen	
3a	Adviserende organisaties	Organisaties die andere belanghebbenden inhoudelijk kunnen adviseren (bijv. ingenieursbureaus, adviesbureaus, consultancy).
3b	Brancheorganisaties van adviserende partijen	
4a	Uitvoerende/toepassende/dienstverlenende organisaties	Productnormalisatie: organisaties die het product gebruiken/toepassen in hun dienstverlening naar de eindgebruiker toe (bijv. aannemer, installateur). Dienstennormalisatie: organisaties die een proces of dienst verlenen aan de eindgebruiker (bijv. schuldhulpverlener).
4b	Brancheorganisaties van uitvoerende/dienstverlenende/toepassende partijen	
5a	Producenten/leveranciers van hoofdproduct	Bij productnormalisatie is dit de hoofdproducent/hoofdleverancier. Bij dienstennormalisatie wordt deze categorie niet gebruikt. De rol van 'producent/leverancier' wordt vervuld door de uitvoerende, dienstverlenende organisatie.
5b	Brancheorganisaties van producenten/leveranciers van hoofdproduct	
6a	Producenten/leveranciers van aanhangende producten en diensten	Bij productnormalisatie betreft dit producenten/leveranciers van producten die als grondstof, halffabricaat of rest-/afvalstof in de productketen voorkomen. Bij dienstennormalisatie betreft het de aanbieders van aanvullende diensten.
6b	Brancheorganisaties van producenten/leveranciers van aanhangende producten en diensten	
7	Onderzoek- en kennisinstellingen	Instellingen die zonder direct commercieel belang kennisleverancier zijn of onderzoek verrichten. Bijv. onderwijsinstellingen, laboratoria, onderzoeksinstituten.
8	Controlerende instanties	Bijv. inspectiediensten, certificeringinstellingen.
9	Wetgevende instanties	Overheden.
10	Bestaande/nieuwe initiatiefnemers	Partijen die alternatieve initiatieven ondernemen vergelijkbaar met NEN (normen, certificatieschema's, richtlijnen etc.).
11	Contextbepalers groter geheel	Organisaties (bijv. stichtingen, platforms) die op generieke wijze betrokken zijn.

Review belanghebbenden

Laatste review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2015**

Eerstvolgende review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2018**

4 Publicaties

In [dit overzicht](#) zijn alle normen opgenomen die op het werkprogramma van de commissie staan. Ook de ingetrokken/vervangen normen en normen die de commissie niet meer actief wil volgen. Eenvoudig filteren op bijv. matrix, stof en documenten waarop gestemd moet worden, is mogelijk.

Na iedere wijziging wordt een nieuwe versie door NEN op het elektronische documentensysteem (ISOLutions) geüpload. Deze is te vinden of te downloaden via 'Committee home' en dan in folder '07 - Van leden naar secretariaat'.

5 Ambitie, doelstellingen en diensten - Het Serviceprofiel

Jaarlijks wordt een klanttevredenheidsonderzoek gehouden onder de normcommissieleden van NEN. Hieruit blijkt dat NEN meer duidelijkheid moet geven over de toegevoegde waarde. Dit doen we door middel van het Serviceprofiel.

In het Serviceprofiel wordt de dienstverlening van NEN aan de normcommissie vastgelegd. Het maakt de behoefte van de normcommissie inzichtelijk, waardoor NEN zijn toegevoegde waarde voor de normcommissie kan optimaliseren. Mensen en middelen kunnen zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet.

Waar bestaat het Serviceprofiel uit?

Het Serviceprofiel is een afspraak op het niveau van de normcommissie. Het gaat om de toegevoegde waarde van de dienstverlening van NEN voor normcommissies. Individuele afspraken met commissieleden worden hierin niet meegenomen.

Het profiel bestaat uit vier aspecten:

- **Invloed:** inhoud en toepasbaarheid van normen en andere afspraken beïnvloeden vanuit het belang van de eigen organisatie, de sector en/of de maatschappij.
- **Draagvlak:** het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak voor oplossingen die worden vastgelegd in normen of andere afspraken.
- **Netwerk:** toegang tot een Nederlands, Europees en/of internationaal netwerk van personen en organisaties.
- **Kennis:** kennis van normen, maar ook kennis van ontwikkelingen op het gebied van technologie, regelgeving en toepassing van normen.

DATUM

13-04-2018

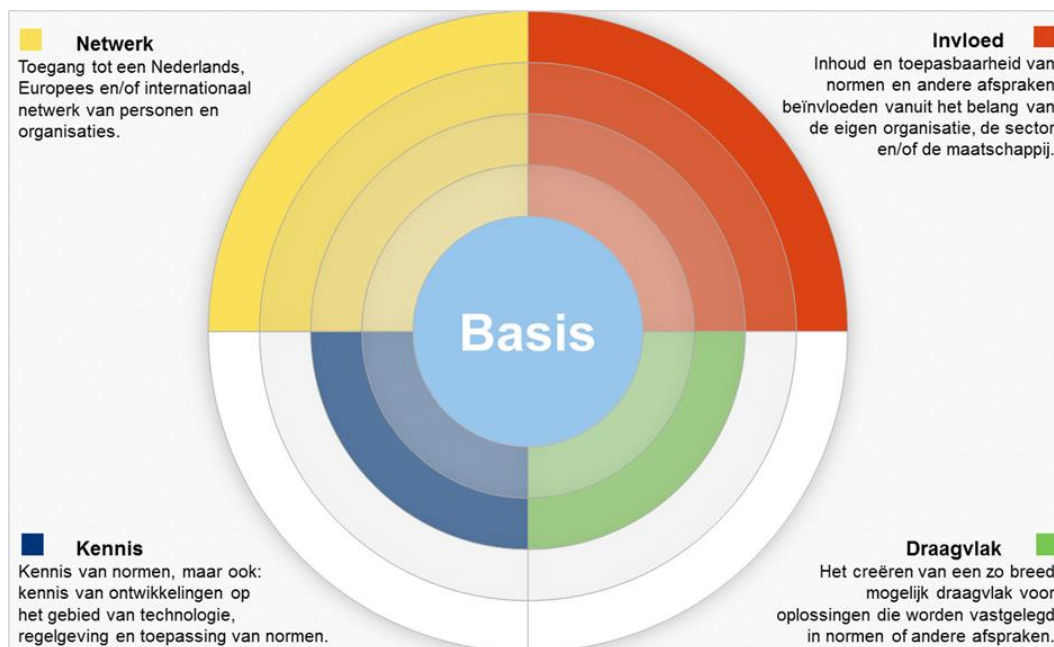
PAGINA

7/14

<p>Invloed</p> <p>Nederland heeft een aantal internationale TC's op dit werkgebied die intensief door de commissieleden en NEN worden begeleid, zowel op normontwikkelingsniveau als normpolitiek niveau.</p> <p>Invloed en ondersteuning bij KRW. NEN heeft een zeer actieve rol internationaal en neemt ook het voortouw in ontwikkelingen waar zij belangrijk zijn voor Nederland.</p>	<p>Draagvlak</p> <p>De commissie heeft een achterban gericht op water-, milieu- en grondlaboratoria. Het werkpakket heeft een hoog technisch gehalte. De achterban bestaat met name uit diverse laboratoria, analytische instrumentenmakers en beleidsmakers van RWS en I&M.</p> <p>Tegelijk is het duidelijk dat de commissieleden wel haar draagvlak via de andere drie onderdelen kan vergroten.</p>
<p>Netwerk</p> <p>NEN biedt voor internationale onderwerpen toegang aan een groot netwerk: ISO, CEN en individuele normalisatie instituten. Dit beperkt zich niet tot alleen zaken die direct met normalisatie te maken hebben maar ook implicaties van internationale afstemming. Experts die naar het buitenland reizen, worden begeleid. NEN treedt ook op als spreker en is nauw betrokken bij normalisatiezaken binnen ILOW, LMO en Fenelab.</p> <p>Van nationaal naar internationaal, eerst commissie.</p>	<p>Kennis</p> <p>Organiseren van evenementen kan in samenwerking of alleen. NEN komt naar veel relevante bijeenkomsten om te leren van haar experts en om in de richting van normalisatie mee te denken. Maar NEN treedt ook regelmatig als spreker op. Op deze wijze is er veel interactie en kennisoverdracht over en weer, ook binnen de commissie. Deze intensieve interacties en samenwerking met de experts leiden tot invloed, soms direct via deze commissie, soms via Beleidscommissie Milieukwaliteit (bijvoorbeeld met de RvA). NEN zoekt ook samenwerking met partners op dit gebied (SIKB).</p>

Onder ieder aspect zijn verschillende diensten van NEN gecategoriseerd. Ieder aspect is opgedeeld in een basis serviceniveau en in aanvullende niveaus. Aan iedere normcommissie wordt ten minste het basis dienstverleningsniveau geleverd. Het is aan de commissieleden om te bespreken of zij behoefte hebben aan aanvullende dienstverlening.

Door de grafische weergave van het Serviceprofiel wordt het belang van de vier aspecten voor de normcommissie inzichtelijk. NEN kan hier in overleg met de normcommissie zijn dienstverlening op aanpassen.

6 Werkprogramma, doelstellingen en geplande activiteiten

6.1 Nationaal werk

Ontwikkelingen binnen de Kaderrichtlijn Water en op het gebied van [prioritaire stoffen](#) zijn sterk van invloed op het werk van de commissie. Binnen de commissie is het van belang om de Nederlandse speerpunten in internationaal verband vast te stellen en ten uitvoer te brengen.

Het analyseren op medicijnresten en resten van narcotica vormen een belangrijke ontwikkeling. Zowel op nationaal als internationaal gebied wordt er gezocht naar methodes om emerging substances ('opkomende stoffen') te kunnen screenen. Hetzelfde geldt voor het screenen van microplastics.

Normalisatie is ver ontwikkeld in het traditionele werkgebied chemie. De commissie vindt het daarom van groot belang om zowel maatschappelijke als technische ontwikkelingen op de voet te volgen. Belangrijk aandachtspunt is het aansluiten zowel bij de stand der techniek, waar nog steeds nieuwe technische ontwikkelingen in zijn, en de (laboratorium)praktijk en de manier van werken daar eventueel op aan te passen.

De focus voor 2018 ligt in het verlengde van de meerjarenfocus en geeft daaraan invulling. Onder meer door het actualiseren en completeren van het nationale normenpakket zodat dit aansluit bij de huidige laboratoriumpraktijk, maar ook oog heeft voor de toekomstige ontwikkelingen in de meetmethoden binnen en buiten het laboratorium. De mogelijkheid wordt onderzocht welke herzieningen nationaal en welke internationaal uitgevoerd kunnen worden.

Onderdelen waarmee rekening gehouden moet worden:

- minder nieuwe (internationale) normen in ontwikkeling;
- ontwikkelingen in het veld zijn meer techniek gerelateerd vs. parameter gerelateerd;
- immunoassays;
- andersoortige technieken;
- verregaande fusies binnen de laboratoriumwereld;
- ontwikkelingen in sensortechnieken die het meten voor een deel naar buiten het laboratorium kunnen verplaatsen;
- de wens van de commissie is om zich actief in te zetten op participatie binnen internationale normalisatie, waar Nederland belanghebbende bij de ontwikkeling is. De door NEN ontwikkelde participatieladder helpt bij uit het benoemen van het soort belang en de omvang van het belang in het kader van een bepaalde norm of normontwikkeling (zie Bijlage C).

6.2 CEN-werk

Mede door Europese regelgeving is de aandacht in deze commissie veelal verschoven van nationale naar Europese en mondiale normontwikkeling. Daarbij gaat speciale aandacht uit naar handhaving en uitdragen van het Nederlandse gedachtegoed binnen Europese en mondiale normontwikkeling. De commissie wil hierin een actieve rol vervullen.

6.3 ISO-werk

Bij de vergaderingen van ISO/TC 147 'Water quality' is sinds jaar en dag naast Nederlandse experts ondersteuning vanuit NEN aanwezig. In de praktijk is dat de secretaris van Anorganische parameters, die tevens de belangen van de andere commissies in de gaten houdt. Hiervoor is een beperkt aantal dagen en reisbudget in de begroting opgenomen.

Bij ISO/TC 190 'Soil quality' is dit niet het geval. De voorzitter van Organische parameters is als expert bij diverse vergaderingen van ISO/TC 190, die van belang zijn voor Organische parameters, aanwezig.

7 Lidmaatschappen van werkgroepen

7.1 Lidmaatschappen van Europese werkgroepen

Wergroepnummer	Wergroepnaam	Naam expert
CEN/TC 230/WG 1	Physical and biochemical methods	- geen vaste vertegenwoordiging -
CEN/TC 308/WG 1	Process control methods	- geen vaste vertegenwoordiging -
CEN/TC 444/WG 2	Organic analysis	Harmsen

7.2 Lidmaatschappen van internationale werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
ISO/TC 147/SC 2/WG 48	QA/QC	- via NEN-cie. Statistische toepassingen -
ISO/TC 147/SC 2/WG 57	SPME	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 59	Chloroalkanen	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 71	Highly volatile organic compounds	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 72	Methylsiloxanes	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 73	Multi-class methods	Stroomberg (RIWA, convenor) Bijsterbosch
ISO/TC 147/SC 2/WG 74	PFAS - LC-MS/MS	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 75	Pharmaceutical ingredients	Pijnappels
ISO/TC 147/SC 2/WG 76	HBCD - LC-MS/MS	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 77	Alkylmercury compounds	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 78	Microcystins	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 147/SC 2/WG 79	Flow immunosensor dioxins	- geen vaste vertegenwoordiging -
ISO/TC 190/SC 3/WG 6	Organic analysis	Harmsen
ISO/TC 190/SC 3/WG 9	Pre-treatment of samples	Hutter (ALcontrol, via NC 390 020) Veldhuizen (Eurofins, via NSC 390 020 04)
ISO/TC 190/SC 3/WG 10	Screening methods	Hutter (ALcontrol, via NC 390 020) Van Ree (Deltares, via NSC 390 020 01) Veldhuizen (Eurofins, via NSC 390 020 04)
ISO/TC 190/SC 7/WG 4	Characterization of soils and soil materials with respect to human exposure	Harmsen
ISO/TC 190/SC 7/WG 6	Transfer of mobility of components	Harmsen

8 Evaluatie en voortgangsrapportage

8.1 Evaluatie over voorgaande jaar

Een evaluatie van de activiteiten van het commissieplan van het voorgaande jaar is terug te vinden in de NEN Milieu & Maatschappij jaarrapportage. Deze wordt jaarlijks onder de commissieleden verspreid.

De rapportage bevat een aantal onderdelen:

- Voortgang werkzaamheden inclusief vergaderingen;
- Europese en internationale ontwikkelingen binnen diverse deelgebieden van NEN Milieu & Maatschappij;
- Lijst van gepubliceerde normontwerpen en normen per deelgebied;
- Werkprogramma Milieu & Maatschappij: status van normen waar actief aan wordt gewerkt;
- Overig: bijvoorbeeld publicaties, artikelen en financiële zaken kunnen hierin gerapporteerd worden.

Per kwartaal worden aanvullingen op de vorige stand van zaken gegeven en nieuwe onderwerpen toegelicht van alle commissies, vallend onder de Beleidscommissie 390 Milieu. Het betreft vooral de belangrijkste ontwikkelingen.

Meer informatie over een specifieke NEN-commissie is op verzoek bij NEN verkrijgbaar.

8.2 Voortgangsrapportage lopende jaar

De voortgang van de activiteiten van het commissieplan van het lopende jaar is terug te vinden in de halfjaarsrapportage, die eenzelfde opzet heeft als de jaarrapportage.

Meer informatie over een specifieke NEN-commissie is op verzoek bij NEN verkrijgbaar.

BIJLAGE A: Taakomschrijving commissie

De normsubcommissie Organische parameters:

- is verantwoordelijk voor de totstandkoming, de implementatie en de actualisering van analysemethoden voor de bepaling van organische parameters in water, bodem, waterbodem, slib, lucht, en bouw- en reststoffen. Normcommissie 390 020 Milieukwaliteit heeft deze taken gedelegeerd aan de subcommissie, maar de normcommissie blijft verantwoordelijk voor de gepubliceerde norm(ontwerp)en;
- is verantwoordelijk voor de Nederlandse technisch inhoudelijke inbreng bij Europese en mondiale normalisatie op het gebied van organische meetmethoden. Hieronder valt het stemmen en leveren van technisch inhoudelijk commentaar op stemdocumenten en het vaststellen van de Nederlandse standpunten die door Nederlandse delegatieleden worden ingebracht bij vergaderingen van internationale commissies (TC), subcommissies (SC), werkgroepen (WG) of taakgroepen (TG). Daarnaast ook het actief inbrengen van nationale normproducten in internationaal kader;
- geeft aan de normcommissie Milieukwaliteit advies over de samenstelling van de Nederlandse delegatie bij vergaderingen van internationale commissies, subcommissies, werkgroepen of taakgroepen. De normcommissie stelt de Nederlandse delegatie vast;
- geeft aan de normcommissie Milieukwaliteit technisch advies over voorstellen voor nieuw werk (NWIP) en vijfjaarlijkse toetsing van normen (Systematic Review). De normcommissie Milieukwaliteit geeft tevens een beleidsmatig advies over deze documenten. Het beleidsmatige advies en het technische advies vormen samen het uiteindelijke Nederlandse standpunt.
- is verantwoordelijk voor het afstemmen en promoten van het Nederlandse standpunt met norm(sub)commissies binnen en buiten het werkgebied;
- wisselt intern en extern informatie uit over initiatieven die relevant zijn voor het werkkterrein van de normsubcommissie;
- stelt, ter voorbereiding van vergaderingen van internationale commissies (zie 2.2) en werkgroepen (zie 6), gezamenlijk het Nederlands technisch inhoudelijke standpunt vast. De normcommissie Milieukwaliteit stelt de Nederlandse delegatie vast. De Nederlandse delegatie zal vervolgens het nationaal afgestemde standpunt inbrengen.

Een overzicht van deze commissie en verdere informatie kan gevonden worden op:

<https://www.nen.nl/Normontwikkeling/energy/Organische-parameters.htm>

Bijlage B: Taken en verantwoordelijkheden secretariaat

Secretariaatsvoering en ondersteuning standaardisatie/normalisatie activiteiten

- Organisatie normsubcommissievergaderingen.
- Bijwonen vergadering.
- Opstellen agenda (in samenwerking met de voorzitter).
- Verslaglegging vergadering.
- Contact onderhouden normsubcommissieleden.
- Verzorgen documentenstroom.
- Ledenbestand normsubcommissie (administratie en aantrekken nieuwe leden).

Bewaken kwaliteitseisen

- Redactie van (concept)normen (conform NEN eisen):
  - normtechnische adviezen;
  - verwerken werkdocument in NEN-template;
  - in overleg met deskundige verwerken van commentaar na openbare kritiekronde.
- Bewaken onderlinge consistentie van samenhangende normen (wetgeving).

Communicatie

- Intern: binnen NEN Milieu & Maatschappij en tussen NEN Milieu & Maatschappij en NEN clusters voor andere vakgebieden.
- Extern: informeren en betrekken van relaties.
- Breed: informeren van belanghebbende partijen.
- Bevorderen gebruik en implementatie van normen.

Coördinatie op nationaal en internationaal niveau

- Onderhouden netwerk op beleidsmatig en uitvoerend niveau, nationaal en internationaal (CEN, ISO).
- Overleg en terugkoppeling met financiers.
- Coördinatie intern tussen NEN Management en norm(sub)commissies.
- Coördinatie extern; overleg met andere commissies en belanghebbende partijen.
- Deelname aan CEN en ISO werk: Nederlandse inbreng verzorgen door:
  - commentaar leveren en stemmen;
  - inbrengen van Nederlandse standpunten bij internationale vergaderingen via Nederlandse delegatieleden of door directe deelname;
  - overname van CEN en ISO normen;
  - inbrengen van nieuwe Nederlandse initiatieven bij CEN of ISO.

Bijlage C: Participatieladder

Om het belang van een bepaalde norm of normontwikkeling vast te stellen, kan gebruik worden gemaakt van de participatieladder.

De participatieladder bestaat uit het benoemen van het **soort belang** en de **omvang van het belang**.

De soort en omvang van belang kunnen variëren per partij, expert en belangengroep. De commissieleden wordt gevraagd vanuit hun eigen achterban te bepalen wat de soort en de omvang belang is van een bepaalde norm. Aan de hand van alle input wordt vervolgens door de commissie bepaald welke werkzaamheden voor een bepaalde norm/activiteit worden gedaan (waarbij voor sommige leden eventueel een aangepast pakket wordt aangeboden).

Soort belang

Een bepaalde norm kan om verschillende redenen van belang zijn voor de commissie. Om hier uitdrukking aan te geven, worden de volgende categorieën gehanteerd:

- B: de norm is relevant vanwege Nederlands beleid en wetgeving
- V: de norm vult een lacune op in het Nederlandse normenkader of kan (op termijn) een verouderde Nederlandse norm vervangen
- E: de normontwikkeling maakt het exporteren/verspreiden van Nederlandse kennis mogelijk
- I: bijhouden en/of stimuleren van nieuwe ontwikkelingen en innovaties
- P: de norm heeft belang vanuit persoonlijke/werkgever interesse
- X: geen belang

Omvang belang

De omvang van een belang is niet in woorden of cijfers uit te drukken. De omvang van een belang blijkt vooral uit de tijd & middelen die ergens in geïnvesteerd (mogen) worden. Daarom wordt het belang van normen voor deze groslijst uitgedrukt aan de hand van de verschillende treden van participatieladder in onderstaande figuur. Elke trede omhoog betekent meer invloed in het proces, meer tijdsinvestering en meer secretariaatsondersteuning. De kosten nemen dus toe bij een hogere trede.

